

จากการศึกษาครั้งนี้ พบการระบาดของโรคในเดือนมกราคม 2549 ซึ่งแตกต่างกับการศึกษาของกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข (2542) พบว่า ประเทศในเขตร้อนมักพบผู้ป่วยที่ป่วยเป็นโรคติดเชื้อระบบทางเดินอาหารจากเชื้อ *Vibrio parahaemolyticus* ได้ตลอดทั้งปี อาจลดลงในเดือนธันวาคมถึงเดือนมกราคม แต่มีความแตกต่างจากการระบาดของโรคอาหารเป็นพิษจากเชื้อ *Vibrio parahaemolyticus* ในจังหวัดระยองที่ผ่านมา คือ จากการศึกษาของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดระยองปี พ.ศ. 2547 มีการระบาดของโรคในเดือนสิงหาคม และปีพ.ศ. 2546 มีการระบาดของโรคในเดือนธันวาคม ซึ่งอาจจะมีเหตุผลที่สนับสนุนว่า ในช่วงเดือนสิงหาคม - ธันวาคม ของปี ในจังหวัดระยองมีฝนตกชุกและเป็นช่วงใกล้เทศกาลสงกรานต์ทำให้อุณหภูมิปีเก่าต้อนรับปีใหม่ ซึ่งจะมีประชาชนจากทั่วประเทศเข้ามาท่องเที่ยว

11. ข้อเสนอแนะ

1. การปรุงอาหารทะเล ต้องผ่านความร้อนและสุกให้ทั่วถึงก่อนรับประทานทุกครั้ง
2. อาหารทะเลสำเร็จรูป อาหารที่ค้างทิ้งไว้นาน หรืออาหารที่ค้างมือ ควรอุ่นทุกครั้งก่อนรับประทาน
3. ประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนประชาชน ให้รับประทานอาหารทะเลปรุงสุก
4. ควรให้สุขศึกษาประชาสัมพันธ์เชิงกว้าง โดยผลิตสื่อผ่านทางโทรทัศน์และผ่านช่องทางต่างๆ ในเรื่องพิษภัยจากการบริโภคอาหารทะเล และอาหารที่ไม่ถูกสุขลักษณะ
5. ให้สุขศึกษาแก่ผู้ประกอบการเกี่ยวกับหลักสุขาภิบาลอาหาร เพื่อป้องกันการเกิดโรคระบาดที่เกิดจากอาหารและน้ำเป็นสื่อ
6. การจัดกิจกรรม เช่น การประชุม งานชุมนุม ควรหลีกเลี่ยงการจัดบริการอาหารทะเลปรุงสุก ๆ ดิบ ๆ

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณนายแพทย์วิวัฒน์ วิริยกิจจา นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดระยอง ผู้สนับสนุนและให้โอกาสในการศึกษาครั้งนี้ นายแพทย์รัช จายนีโยธิน นายแพทย์นคร เปรมศรี และนางสาวนิภาพรรณ สถฤษคือภิกษย์ สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค ผู้ให้คำปรึกษาพร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะในเชิงวิชาการ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลระยอง ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ เขต 3 จังหวัดชลบุรี ที่ได้กรุณาตรวจตัวอย่างส่งตรวจ เจ้าหน้าที่ทีม SRRT จังหวัดระยอง ทีม SRRT อำเภอเมืองระยอง ที่ให้ความร่วมมือในการสอบสวนโรคและรวบรวมข้อมูล เก็บตัวอย่างส่งตรวจ ผู้จัดการโรงแรมและพนักงานทุกท่านที่อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือในการสอบสวนโรคครั้งนี้

สรุปการตรวจสอบข่าวการระบาดของโรคในรอบสัปดาห์

ข่าวการระบาดใน / สัปดาห์ที่ 40 ระหว่างวันที่ 1 - 7 ตุลาคม 2549

(Outbreak Verification Summary, 40th Week, Oct. 1 - 7, 2006)

เรียบเรียงโดย อมรา ทองหงษ์ *

Amara Tonghong

*กลุ่มงานเฝ้าระวังสอบสวนทางระบาดวิทยา
สำนักระบาดวิทยา

Epidemiological Investigation and Surveillance Section
Bureau of Epidemiology

✉ amarat@health.moph.go.th

ในสัปดาห์ที่ 40 ระหว่างวันที่ 1 - 7 ตุลาคม 2549 สำนักระบาดวิทยาได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

1. สถานการณ์ภายในประเทศ

1.1 สงสัยใช้สมองอักเสบ เสียชีวิต จังหวัดน่าน จำนวน 1 ราย (R/O Encephalitis in Nan Province)

ผู้ป่วยเพศหญิง อายุ 1 ปี ที่อยู่หมู่ 2 บ้านห้วยสะนาว ตำบลปากกลาง อำเภอปัว จังหวัดน่าน เริ่มป่วยวันที่ 1 ตุลาคม 2549 อาการอาเจียน 2 - 3 ครั้ง อ่อนเพลีย ไม่มีแรง และซึมลง เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาล สมเด็จพระยุพราชปัว เวลาประมาณ 14.00 น. แพทย์ให้ยาแก้อาเจียน ผงเกลือแร่ และกลับไปรักษาต่อที่บ้าน มีอาการไม่ดีขึ้น

แขน ขา มือ เกร็ง กลับเข้ามารับการรักษาที่โรงพยาบาล วันเดียวกันเวลาประมาณ 18.30 น. ผู้ป่วยรู้สึกตัวดี อ่อนเพลีย ลืมตาได้ เคลื่อนไหวช้า ผู้ป่วยเสียชีวิต เวลา 22.00 น. ผลตรวจทางห้องปฏิบัติการ CBC: WBC 8,800 cells/cumm, PMN 68 % Lymphocyte 32 %, Hct. 33 %, MCV 73.6, Na 148, K 4.6, Chloride 108, TCO2 21 CSF: Protein 89 mg/dl, Sugar 111 mg/dl ส่งเพาะเชื้อน้ำไขสันหลังที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ รอผลตรวจทางห้องปฏิบัติการ ผู้ป่วยคลอดที่โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชปัว น้ำหนักแรกคลอด 3,050 กรัม หลังคลอดได้รับวัคซีนที่โรงพยาบาล และสถานอนามัยตำบลป่ากลาง ครบตามกำหนด สำหรับวัคซีนไข่มองอกเสบ ยังไม่ครบกำหนดที่จะได้รับ (กำหนดได้รับเดือนธันวาคม 2549) ปัจจุบันน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์(ระดับ2) ก่อนป่วยเดินทางพร้อมมารดาไปทำงาน ในโรงงานขนมปังที่จังหวัดสิงห์บุรี ระหว่างเดือนเมษายนถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2549 พักที่เรือนคนงานที่มีชาวเขาอาศัย อยู่ด้วย ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว(SRRT) ดำเนินการสอบสวนโรคในชุมชนและค้นหาผู้ป่วย ไม่พบผู้ป่วยรายใหม่ ได้ดำเนินการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำและพ่นเคมีฆ่าตัวแก่ในพื้นที่ รวมทั้งให้สุขศึกษาในการป้องกันการเกิดโรค

1.2 อูจาระร่วงเฉียบพลัน จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 325 ราย (Acute diarrhea in Phitsanulok Province)

พบผู้ป่วย 325 ราย (ถึงวันที่ 3 ตุลาคม 2549) ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งใน จังหวัดพิษณุโลก รายแรกเริ่มป่วยวันที่ 27 กันยายน 2549 ถึงปัจจุบันยังพบผู้ป่วยอยู่ มีอาการไข้ คลื่นไส้ อาเจียน ปวดท้อง ถ่ายเหลวหรือถ่ายเป็นน้ำ ส่วนใหญ่มีอาการไม่รุนแรง เป็นผู้ป่วยนอก ผู้ป่วยให้ประวัติว่า รับประทานอาหารที่ร้านค้าในมหาวิทยาลัย ซึ่งมีประมาณ 200 กว่าร้าน เก็บ Rectal Swab และ Stool ของผู้ป่วยและแม่ค้า นอกจากนี้ยังได้เก็บน้ำและน้ำแข็ง ส่งตรวจที่ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์จังหวัดพิษณุโลก และ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กำลังรอผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ

1.3 โรคมือเท้าและปาก จังหวัดอำนาจเจริญและจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 23 ราย (Hand foot and mouth disease in Amnat Charoen and Samut Sakhon Province)

จังหวัดอำนาจเจริญ ผู้ป่วย 21 ราย เป็นเพศชาย 10 รายและเพศหญิง 11 ราย อายุระหว่าง 1 - 4 ปี เข้าเรียนที่ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ที่วัดของหมู่ 4 ตำบลอำนาจ อำเภอเสืออำนาจ มีนักเรียนทั้งหมดประมาณ 50 คน เริ่มป่วยระหว่าง วันที่ 2 - 14 กันยายน 2549 มีอาการไข้ ตุ่มน้ำใสที่ปาก มือและเท้า เข้ารับการรักษาเป็นผู้ป่วยในที่ โรงพยาบาลสิรินธร อำนาจ จำนวน 1 รายเท่านั้น ส่วนใหญ่มีอาการไม่รุนแรง ทำการค้นหาผู้ป่วยรายอื่น ๆ ในโรงเรียน ชุมชน ในอำเภอเสืออำนาจ ทำการคัดกรองเด็กจำนวน 130 คน พบผู้ที่มีอาการ 16 ราย เก็บตัวอย่างอุจจาระส่งตรวจ จำนวน 12 ราย และเลือด จำนวน 5 ราย กำลังรอผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ นอกจากนี้ได้ให้สุขศึกษา ปิดโรงเรียนเป็นเวลา 1 สัปดาห์ ดำเนินการเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่องยังไม่พบผู้ป่วยรายใหม่

จังหวัดสมุทรสาคร ผู้ป่วย 2 ราย เพศชาย 1 รายและเพศหญิง 1 ราย อายุ 4 ปีและ 5 ปี เรียนชั้นอนุบาล 1/3 ของโรงเรียนอนุบาลแห่งหนึ่ง เริ่มป่วยวันที่ 25 กันยายน 2549 มีอาการ คลื่นไส้ อาเจียน มีตุ่มน้ำใสที่ปาก ฝ่ามือ และเท้า เข้ารับการรักษาวันที่ 28 กันยายน 2549 ที่คลินิกเอกชนและโรงพยาบาลสมุทรสาคร เป็นผู้ป่วยนอก ทีม SRRT จังหวัดสมุทรสาคร ได้ดำเนินการค้นหาผู้ป่วยในโรงเรียน ไม่พบผู้ป่วยรายใหม่ ขอความร่วมมือปิดโรงเรียน อนุบาล 5 ห้อง ตั้งแต่วันที่ 30 กันยายน 2549 ส่วนชั้นประถมศึกษาจะทำการปิดเทอมในวันที่ 5 ตุลาคม 2549

1.4 Streptococcus suis จังหวัดนครสวรรค์ (Streptococcus suis in Nakhon Swan Province)

ผู้ป่วยเพศหญิง อายุ 43 ปี ที่อยู่หมู่ 6 ตำบลบ้านมะเกลือ อำเภอเมือง เริ่มป่วยวันที่ 20 กันยายน 2549 มีอาการเจ็บขาข้างขวา เดินไม่ได้ มีไข้ เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง แพทย์ฉีดยาและให้ยากิน นอนพักรักษาที่โรงพยาบาล ต่อมามีอาการปวดศีรษะมาก ซึมลง พูดไม่รู้เรื่อง คลื่นไส้ กระตุกเกร็งขาข้างขวา วันที่ 21 กันยายน 2549 มีอาการไข้ อุณหภูมิร่างกาย 40 องศาเซลเซียส ปวดศีรษะรุนแรง ชักกระตุก เกร็ง ซึม การได้ยินลดลง เข้ารับรักษาที่โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ ผลการตรวจเพาะเชื้อจากน้ำไขสันหลัง (วันที่ 24 กันยายน 2549) พบเชื้อ *Streptococcus suis* ผล CBC(วันที่ 21 กันยายน 2549) WBC 14,500 (N=93.2 % L=5.8%) ประวัติผู้ป่วยดื่ม

เหล่านี้ทุกวัน วันละ 1 แบน มานาน 10 ปี เวลาเดิมเหล่านี้จะรับประทานลาบหมูสุก ๆ ดิบ ๆ ที่บ้านและบริเวณรอบ ๆ บ้าน ไม่มีอาการเลยสักครั้ง มีโรคประจำตัวความดันโลหิตสูง ทีม SRRT ได้สอบสวนและควบคุมโรคในพื้นที่ ขณะนี้ยังไม่พบผู้ป่วยรายใหม่

1.5 สงสัย Scrub Typhus เสียชีวิต จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 1 ราย (R/O Scrub Typhus in Kamphaeng Phet Province)

ผู้ป่วยเด็กหญิงชาวเขา อายุ 4 ปี ที่อยู่อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ประวัติไม่ได้รับวัคซีน เริ่มป่วยวันที่ 22 กันยายน 2549 มีไข้ เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลกำแพงเพชร วันที่ 26 กันยายน 2549 การวินิจฉัยโรคเบื้องต้น R/O DF / Prolonged fever ผลการตรวจ CBC: WBC 9,500 cells/cumm (N =65 % L=35%) Hct 34 % Platelets count 118,000 cells/cumm อาการไม่ดีขึ้น มีไข้สูงตลอด 38 - 40 องศาเซลเซียส ฟังปอดมี crepitation both lower lung ส่งเข้ารับการรักษาต่อที่โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ ในวันที่ 26 กันยายน 2549 ตรวจร่างกายพบ eschar right axilla ผลตรวจทางห้องปฏิบัติการ Widal test ให้ผลลบ, Weil-felix ให้ผลลบ ผลฉายภาพรังสีทรวงอก พบปอด bilateral ground appearance ผู้ป่วยใส่ท่อช่วยหายใจ ให้ blood transfusion เสียชีวิตวันที่ 30 กันยายน 2549 การวินิจฉัยครั้งสุดท้าย Scrub Typhus and Septicemia, ARDS ผลเพาะเชื้อจากเลือดไม่พบเชื้อในระยะเวลา 3 วัน ทีม SRRT ได้ดำเนินการเฝ้าระวัง ขณะนี้ยังไม่พบผู้ป่วยรายใหม่

2. สถานการณ์ในต่างประเทศ

โรคอุจจาระร่วงเฉียบพลัน ประเทศเอธิโอเปีย วันที่ 28 กันยายน 2549 รายงานผู้ป่วยอาการอุจจาระร่วงเฉียบพลัน จำนวน 22,101 ราย เสียชีวิต 219 ราย (อัตราป่วยตาย 1.0 %) พบเชื้อ *Vibrio cholerae* O1 serotype inaba ซึ่งเป็นผลกระทบจากภาวะน้ำท่วม

สถานการณ์โรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาเร่งด่วนประจำสัปดาห์

สถานการณ์โรค/ภัย ที่

สัปดาห์ที่ 40 ระหว่างวันที่ 1 - 7 ตุลาคม 2549

(Situation of Priority by Disease Under Surveillance, 40th Week, Oct. 1 - 7, 2006)

รายงานโดย อัญชนา วากัส

Anchana Waqas

กลุ่มงานระบาดวิทยาโรคติดต่อ

Communicable Disease Epidemiological Section

สำนักระบาดวิทยา

Bureau of Epidemiology

✉ chana59@hotmail.com

สัปดาห์ที่ 40 (1 - 7 ตุลาคม 2549) โรคเร่งด่วนที่มีมากกว่าสัปดาห์เดียวกันของปีที่ผ่านมาและค่ามัธยฐาน (2544 - 2548) ยังคงเป็นโรคมือ เท้า ปาก เช่นเดียวกับสัปดาห์ที่ 39 โดยมีรายงานผู้ป่วย 78 ราย ส่วนโรคอื่น ๆ ไม่มีรายงานจำนวนผู้ป่วยที่สูงกว่าสัปดาห์เดียวกันของปีที่ผ่านมาและค่ามัธยฐาน

จำนวนผู้ป่วยสะสมที่ได้รับรายงานตั้งแต่ต้นปีจนถึงสัปดาห์นี้ โรคที่มีมากกว่าช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมาและค่ามัธยฐาน (2544 - 2548) คือ โรคเลปโตสไปโรซิส มีจำนวนผู้ป่วยสะสม 2,502 ราย โรคไอกรน 94 ราย และโรคพิษสุนัขบ้า 18 ราย และจากภาวะน้ำท่วมในหลายจังหวัดทั้งในภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ควรเฝ้าระวังโรคติดต่อที่เกิดหลังภาวะน้ำท่วมเป็นพิเศษ โดยเฉพาะโรคเลปโตสไปโรซิส โรคระบบทางเดินอาหาร และการถูกสัตว์มีพิษกัด/ต่อย เป็นต้น